

Sosyal Bilgiler Dersinde Bir Yöntem Olarak Yaratıcı Dramanın Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri: Bir Dünya Savaşı Atölyesi

Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem KOZANER YENİGÜL
Lefke Avrupa Üniversitesi -KKTC
ckozaner@eul.edu.tr

Özet:

Bu çalışmada, 7. Sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde bir yöntem olarak yaratıcı dramanın kullanımına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nitel yöntem kullanılmıştır. Çalışma grubunu, Ankara ili Çankaya ilçesinde MEB'e bağlı özel bir kurumda 7. Sınıfta öğrenim gören 27 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmada araştırmacı tarafından geliştirilmiş yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yapılandırılmış görüşme formlarından ve öğrencilerin atölyede hazırladıkları yazılı materyallerden elde edilen verilere, içerik analizi türlerinden frekans analizi kullanılarak ulaşılmıştır. Veriler 2015-2016 eğitim- öğretim yılı bahar döneminde toplanmıştır. Araştırma sonucunda, katılımcıların sosyal bilgiler dersinde yaratıcı drama yönteminin kullanılabilir olduğu, özellikle tarih konularının öğretiminde kullanılabilir olduğu, arkadaşlarıyla olan ilişkilerini olumlu etkilediği, sosyalleşmelerine katkıda bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra drama kavramına tanımlama getiremedikleri gözlemlenmiştir

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, öğretim yöntemi, yaratıcı drama, öğrenci görüşleri

**E-Uluslararası Eğitim
Araştırmaları Dergisi,**
Cilt: 10, Sayı: 3, 2019, ss.1-14

DOI: 10.19160/ijer.600816

Gönderim : 19.08.2019
Kabul : 08.10.2019

Önerilen Atıf

Yeniğül Kozaner, Ç. (2019). Sosyal Bilgiler Dersinde Bir Yöntem Olarak Yaratıcı Dramanın Kullanımına Yönelik Öğrenci Görüşleri: Bir Dünya Savaşı Atölyesi, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 10, Sayı: 3 2019, ss. 1-14, DOI: 10.19160/ijer.600816

* Bu çalışmanın bir bölümü 1-3 Eylül 2016 tarihleri arasında düzenlenen IV. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Sosyal bilgiler dersi, kazandırılması öngörülen beceriler ve değerler değerlendirildiğinde topluma yararlı, etkin vatandaşlar yetiştirme konusunda işlevsel öneme sahip bir derstir.

Sosyal bilgiler programı, her öğrencinin kendine özgü olduğunu kabul eder. Bireysel farklılıklarının olduğunu kabul eder. Bilgi, kavram, değer ve becerilerin gelişmesine önem verir, öğrencileri yaratıcı düşünmeye, sorgulamaya ve iş birliği yapmaya özendirir Milli kimliği merkeze alarak, evrensel değerlerin benimsenmesine önem verir, toplumsal sorunlara karşı duyarlı olmayı sağlar. Öğrenme sürecinde öğrencilerin deneyimlerini kullanmasına ve çevresiyle etkileşim kurmasını sağlar (MEB, 2005).

Sosyal bilgiler dersi her bakımdan değişen ülke ve dünya koşullarında bilgiye dayalı karar alıp problem çözebilen, etkin vatandaşlar yetiştirmek amacıyla, sosyal bilimlerden aldığı bilgi ve yöntemleri kaynaştırarak kullanan bir öğretim programıdır. (Öztürk, 2009).

Sosyal bilgiler programı, eleştirel düşünme becerisi, yaratıcı düşünme becerisi, iletişim ve empati becerisi, araştırma becerisi problem çözme becerisi, karar verme becerisi, sosyal katılım becerisi gibi becerileri kazandırmayı amaçlar (MEB,2005).

Sosyal bilgiler programında yer alan bu becerilerin kazandırılmasında öğrencileri sürece aktif katılımını sağlayacak yöntem ve tekniklerin kullanılması dersin önemli bir boyutudur.

Ortaokul kademesinde on iki- on dört yaşları arasında çocuklarda soyut düşünme becerisi başlar. Piaget, bu yaş dilimini "soyut işlemsel dönem (11 yaş ve üstü) olarak tanımlamıştır. Bu durum önemli davranış değişikliklerine neden olur. Var olmayan düşünebilme, irdeleme ve değerlendirme bu yaşlarda gerçekleşebilir. Bu yaş grubunun bilişsel gelişim özellikleri değerlendirildiğinde, hipotezler oluşturup bunları test edebilen, gerçek yaşantısı dışında kavramlar oluşturup kritik üst düzey becerileri öğrendikleri bilinmektedir. Öğretmenler temel eğitimin sağlıklı ve verimli bir şekilde yürütülmesi için, bu dönemin gelişim özelliklerine dikkat etmelidir (Oktay ve Unutkan, 2007). Sosyal bilgiler dersi sürecinde kullanılacak yöntem ve teknikler planlanırken öğretim ilkelerinden "öğrenciye görelilik ilkesi" göz önünde bulundurulmalıdır.

Öğrencilerin ilgileri, heyecanları, öğrenme merakları, öğretimin her aşamasında önemlidir. Bireylerin yaratıcı olarak yetiştirilmesi için tüm faaliyetlerin öğrencilere göre uyarlanması, öğrencinin özel yeteneklerinin ortaya çıkarılması, derslerin öğrencilerin aktif katılımını sağlayacak şekilde düzenlenmesi gibi konuları kapsamaktadır (Küçükahmet, 2014). Öğrenciyi merkeze alan sosyal bilgiler programında kullanılan yöntem ve teknikler; anlatım yöntemi, soru-yanıt yöntemi, tartışma yöntemi, problem çözme yöntemi, örnek olay yöntemi, gösterip yaptırma yöntemi, sergi tekniği, atölye çalışması (workshop) tekniği, gözlem gezisi yöntemi, beyin fırtınası tekniği sözlü tarih tekniği, yaratıcı dramı yöntemi (Yaşar ve Gültekin, 2006; Akhan ve Demirezen, 2015). Sosyal bilgilerde kullanılan yöntemlerden "yaratıcı drama" günümüzde bireyi merkeze alan eğitim yaklaşımı için önemli bir seçenektir (Akhan ve Demirezen, 2015). Yaratıcı drama, drama uygulamalarını içeren bir terimdir. Farklı yaklaşımlardaki disiplinler ve uygulamalar yaratıcılık konusunda farklı sonuçlara yol açacaktır (Tam, 2016).

Yaratıcı drama, bir grubu oluşturan üyelerin yaşam deneyimlerinden yola çıkarak, bir amacın, bir düşüncenin, doğaçlama, rol oynama (rol alma) tekniklerinden yararlanarak canlandırılmasıdır. Canlandırma süreçleri deneyimli bir lider eşliğinde yürütülürken kendiliğindenliğe, şimdi ve burada ilkesine, -miş gibi yapmaya dayalıdır ve oyunun genel özelliklerinden doğrudan yararlanır (Adigüzel, 2014). Drama doğası gereği, toplumsal bağlamda öğrencileri düşünmeye, konuşmaya, karar vermeye, görüşlerini paylaşmaya yöneltilir. Öğrenme çevre ve içerik arasındaki etkileşimi içerir ve bu etkileşim yaşanan olayların birey tarafından anlamlandırılmasını sağlar. Drama bu etkileşimin başlamasında etkin rol oynar (Smith ve Herring,

1993). Bu yöntemde öğrencilerde empati becerisi gelişir, başkalarının hissettiklerini ve düşündüklerini anlama imkânı bulurlar. Problem çözme ve karar verme becerileri gelişir ve bireysel yeteneklerini geliştirmede de yararı vardır (Küçükahmet, 2014). Drama yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlar. Yaparak- yaşayarak öğrenme, öğrenilen bilginin kalıcılığını arttırırken aynı zamanda dersin amaçlarına ulaşması noktasında önem kazamaktadır. Bu nedenle çocukların dokunmaları, görmeleri ve duymaları gerekmektedir. (Çelik Bayramoğlu ve Başbuğ, 2018). Yaratıcı drama yaklaşımı, öğrencileri "bilmenin" içsel güçlü yönlerini somut eylemde keşfetmeye yönlendirir (Zaghloul, 2018)

Yaratıcı dramayı geleneksel eğitim yöntemlerinden ayıran yanı, her yaştan insana özgürlük tanıyarak duygu yaratmasıdır. Katılımda içtenlik sağlandığında, çocukların önceden ortaya çıkmamış yetenekleri ortaya çıkabilir. Diğer taraftan duygularının denetim altına alınması sağlanarak, öfke, korku, kıskançlık gibi duygularını doğru ortamlarda boşaltma olanağı bulurlar (Öztürk, 2001). Eğitimde yaratıcı dramanın konusunu; olay, olgu, soyut- somut bir durum, gazete haberi, karikatür, edebiyat türleri, bir metin veya fotoğraf, bir ders konusu da dramada ele alınacak konuyu oluşturabilir. Eğitimde yaratıcı drama bir grup etkinliğidir, Bir grup olmadan yapılamaz. Grup yaratıcı dramanın bir ögesidir ve gönüllülük esas olduğu gibi sınıfta derste yöntem olarak kullanılabilir (Aykaç ve Adıgüzel, 2011).

Yaratıcı drama yönteminin, bireylerin gelişiminde tümel bir yaklaşımı olduğu söylenebilir. Yaratıcılık, iletişim, sorumluluk alma, somutlaştırabilme ve zorlukları kolaylaştırma adına bireyin bütüncül gelişimine olumlu etki sağlayabilir (Oruç ve Çağır, 2018).

Bu çalışmada 7. Sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde bir yöntem olarak yaratıcı drama uygulamalarının kullanımına yönelik görüşlerini belirleyerek, grup içinde iletişime ve arkadaşlık ilişkilerine etkisinin olup olmadığı ve I. Dünya savaşı konusunda yaratıcı drama yönteminin kullanılmasıyla katılımcılarda oluşan duyguların neler olduğunu belirlemek amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma modeli:

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Çalışma Grubu:

Çalışma grubunu Ankara ili Çankaya ilçesine bağlı özel bir ortaokulda 7. Sınıfta öğrenim gören 12-13 yaş aralığında 11'i kız 10'u erkek 21 öğrenci oluşturmuştur. Atölyeye katılımda gönüllük esas alınmış, 6 öğrenci atölyeye dahil edilmemiştir. Katılımcılar daha önce yaratıcı drama eğitimi almamıştır.

Atölye Süreci:

Öğrenciler için atölye öncesi bazı katılımcıların yaratıcı drama geçmişi olmadığı için ve yaratıcı drama farkındalığını arttırmak amacıyla "Türk tarihinde yolculuk" ünitesi konularını içeren bir atölye hazırlanmıştır. Katılımcılara atölyenin içeriği ve atölyede kullanılacak yöntem ve tekniklerle ilgili bilgi verilmiştir.

Çalışmada, "20. Yüzyılın başında Osmanlı Devleti ve Avrupa ülkelerinin siyasi ve ekonomik yapısıyla I. Dünya Savaşı'nın sebep ve sonuçlarını ilişkilendirir" kazanımına yönelik geliştirilen yaratıcı drama atölyesinin planın yapılması ve değerlendirilmesi basamakları izlenmiştir.

Atölye çalışmalarının içeriği, üniteye kazandırılması amaçlanan, karar verme, zaman ve kronolojiyi algılama, mekanı algılama becerilerine yönelik oluşturulmuştur. "Bir dünya savaşı atölyesi" planı hazırlık aşamasında bir yaratıcı drama liderinden uzmanın görüşü alınmıştır. Bu doğrultuda hazırlık/ısınma, canlandırma ve değerlendirme aşamalarını içeren 3 saatlik bir oturum hazırlanmıştır.

Atölyenin hazırlık/ısınma aşamasında üç etkinlik yapıldı. I. Dünya savaşı konusunda öğretim programında yer alan kavramlar kullanılarak (Sömürgecilik, hammadde yarışı, pazar rekabeti, silahlama yarışı, milliyetçilik akımı, Alsas-Loren sorunu, Rusya'nın sıcak denizlere inme politikası, Avusturya-Macaristan'ın Balkanları ele geçirme düşüncesi) kulaktan kulağa oyunu ve hafıza oyunu oynatıldı. Aynı zamanda savaş dönemine ait fotoğraflar ve bilgi kağıtlarından yararlanılarak hazırlık/ısınma aşaması tamamlandı.

Canlandırma aşamasından önce ara değerlendirme yapıldı. Öğrencilere ısınma oyunlarında kullanılan kavramları hatırlayıp hatırlamadıkları, bu kavramların savaş sürecine etkisinin neler olabileceği tartışıldı. Canlandırma aşamasının birinci etkinliğinde, toplantı ve liderin role girmesi teknikleri kullanılmıştır. (Lider role girer. Öğrencileri toplantıya davet eder. Aralarında asker, politikacı, köy halkı, öğretmen ve kendileri de belirleyeceği birçok meslek grubundan insan vardır. Osmanlı devletinin savaşa girmeden önceki durumu, ittifak bloğunda neden yer aldığı, savaştığı cepheler, savaşta tarafsız kalsaydı olabilecek durumlar, savaşın sonuçları, her boyutuyla liderin de rolde kalması ve yönlendirilmesiyle tartışılır). Canlandırma aşamasının ikinci etkinliğinde mekandaki ayaklı panoya iki tane zarf yapıştırıldı. Birinci zarfa ittifak devletleri, ikinci zarfa ittifak devletleri yazıldı. Önceden hazırlanmış olan devletlerin isimlerinin yazılı olduğu kağıtlar masaya bırakıldı. Öğrenciler bu kağıtları alarak ikili olarak arka arkaya dizildiler, devletlerin yazılı olduğu bu kağıtları hangi bloğa aitse o zarfın içine yerleştirdiler. Oyun bitince zarflar açıldı ve değerlendirme yapıldı. Canlandırma aşamasının üçüncü etkinliğinde. Katılımcılardan ikişerli ve üçerli grup olmaları istendi. Gruplara durum kartları dağıtıldı. Gruplardan eş zamanlı doğaçlama yapmaları istendi. Doğaçlamaları bittiğinde kartlarını değiştirdiler ve her grup durum kartlarındaki farklı olaylar hakkında fikir yürüterek doğaçlama fırsatı buldu. Canlandırma aşamasında yapılan etkinlikler ara değerlendirmede tartışıldı. Öğrencilere "I. Dünya savaşının nedenleri sonuçları" ve "cepheler" konusu tekrar edildi.

Atölyenin değerlendirme aşamasında istasyon tekniği kullanıldı. Öğrenciler, önceden hazırlanmış olan 1. Dünya Savaşı'na yönelik soruları gruplar halinde cevaplandırdılar. Son olarak öğrenciler, atölyedeki uygulamalara yönelik duygu ve düşüncelerini liderle paylaşmışlardır

Veri Toplama Aracı:

Çalışmada, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Uzman görüşleri sonrasında son halini alan yapılandırılmış görüşme formunda, katılımcıların yaratıcı drama kavramına yükledikleri anlam ve sosyal bilgilerde dersi konularında yaratıcı drama yönteminin kullanımına yönelik görüşleri, grup içinde iletişime ve arkadaşlık ilişkilerine etkisinin olup olmadığı, atölyedeki etkinliklerde hissettikleri duyguların neler olduğunu belirlemek amacıyla altı soru sorulmuştur. Araştırmanın bir diğer veri kaynağını atölye sürecinde öğrencilerden değerlendirme aşamasında alınan dokümanlar oluşturmaktadır.

Verilerin Analizi:

Çalışmada, nitel verilerin toplanması amacıyla araştırmanın amaçlarına uygun olarak hazırlanan yapılandırılmış görüşme formunda, ilgili alan yazın taraması yapılarak üç uzman tarafından kapsam geçerliliği gözden geçirilmiş altı soru belirlenmiştir. Yapılandırılmış görüşme formlarından elde edilen veriler içerik analizi ve frekans analizi yoluyla çözümlenmiştir. İçerik analizi, belirli bir mesajın içerdiği enformasyonu temel almaktadır yöntemin ilk adımı "betimsel işlemedir" (Bilgin, 2014). Elde edilen veriler ifadelerin benzerliğine göre gruplanmış, ana tema ve temalar belirlenmiş, kodlar ve temalar düzenlendikten sonra bulguların tanımlanmış ve yorumlanması yapılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). İçerik analizi sonuçları tabloları

oluşturulurken, ana tema ve tema grupları esas alınmıştır İçerikte belirlenen temaların hangi sıklıkla tekrar ettiği ve yüzde, değerleri de tablolarda verilmiştir. Katılımcının görüşleri değerlendirildiğinde, bazı katılımcılardan birden fazla tema elde edilmiştir. Bu bağlamda, temaların frekansları ve yüzde değerleri katılımcı sayısı üzerinden değil, temalar dikkate alınarak hesaplanmıştır. Temaları desteklemek amacıyla öğrencilerin zgn cümlelerine de yer verilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik:

Araştırmada i geçerliği sağlamak için atölye ve kazanımlara ilişkin veriler kodlanmış sonradan doğrudan alıntılarla kodlar desteklenmiştir. Bulguların bütünlüğü araştırmacı tarafından sürekli kontrol edilmiştir. İçerik analizinde geçerlik amaçlar ve araçlar arasındaki uygunlukla ilgilidir (Bilgin, 2014). İ geçerlik başka bir anlamda doğruluk değerinin tartişılmasıdır. Çalışmanın bulgularının anlam taşıyıp taşımadığı, okuyucu açısından bir gerçekliğe sahip olup olmadığı i geçerlik konusunu oluşturmaktadır (Miles ve Huberman, 1994). Dış geçerliği sağlamak için, araştırma süreci yani veri toplama, uygulama ve analiz aşaması ayrıntılı açıklanmaya çalışılmıştır. Araştırmada, bulguların başka araştırmalarda test edilebilmesi için gerekli açıklamalar yapılmaya çalışılmıştır. Güvenirlik alışması için; ana temaların, temaların ve ğrenci ifadelerinin yer aldığı kontrol listesi oluşturulmuştur. Araştırmacı tarafından belirlenen kodlar, bir kez daha alanında uzman iki kişi tarafından kontrol edilmiştir. Güvenirlik alışması için Gvenirlik= Görüş Birliği / (Görüş Birliği+Görüş Ayrılığı) (Miles ve Huberman, 1994) formülü ile hesaplanmıştır. Yapılan çalışmanın sonucunda güvenirlik %91 olarak bulunmuştur. Güvenirlik hesaplarının %70'in üzerinde çıkması araştırma için güvenilir kabul edilmektedir (Miles ve Huberman, 1994). Bulgular bölümünde ğrenci görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır. Erkek ğrenciler (E1), kız ğrenciler (K2) vd. olarak kodlanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın amaçları doğrultusunda, yaratıcı drama yönteminin kullanımına yönelik katılımcıların verdikleri yanıtardan elde edilen bulgular yer almaktadır. Bulgular, 6 ana tema altında toplanmıştır.

Tablo 1:

Yaratıcı drama kavramı ile ilgili genel düşünceler

Ana Tema	Alt Temalar	f	%
Drama zerine	Bilgi Sahibi Değil	9	45
	Doğaçlama	5	25
	Canlandırma	4	20
	Tiyatro	2	10
	Oyun	1	5

Drama kavramına yönelik, görüşmeye katılan öğrencilerin % 45'i kavram hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir. Öğrencilerden (E4) drama zerine: "Yeterince bilgi sahibi değilim ama daha çok bilgiye sahip olmak isterim" şeklinde görüş belirtmiştir. Öğrencilerin %25'i dramayı doğaçlama olarak tanımlamıştır. (K9) drama zerine: "Drama yaşanabilir bir olayı doğaçlama yaparak anlatmak". Katılımcıların %20'si canlandırma olarak tanımlamış (K11) "yaratıcı drama yaşanabilir bir olayın yaratıcı ve güzel biçimde canlandırmaktır." şeklinde tanımlamıştır. Katılımcıların %10'u dramayı "tiyatro" olarak tanımlamıştır. (E15) "ok fazla bilgi sahibi olduğumu düşünmüyorum. Ama tiyatro içine duygu karılması gerek bir şey. Ben de yapabildiğimi düşünmüyorum" olarak açıklama getirmiştir. Katılımcıların % 5'i "oyun" olarak tanımlamıştır. (E19) "Evet çok zevkliydi ve oyun gibiydi." Katılımcıların yaratıcı drama geçmişlerinin olmaması, drama kavramına ilişkin açıklama getirememeleri açısından etkilidir.

Tablo 2:*Yaratıcı dramanın sosyal bilgiler dersinde kullanılabilirliği*

Ana Tema	Alt Temalar	f	%
Kullanılabilirlik	Etkili Öğrenme	7	35
	Eğlenerek Öğrenme	6	30
	Akılda Kalıcı	5	25
	Kullanılabilir Değil	3	15

Öğrencilere, Sosyal bilgiler dersinde yaratıcı drama yönteminin öğrenme sürecinize katkı sağladığını düşünüyor musunuz? Gerekçeleriyle açıklayınız. Sorusuna verdikleri cevaplardan yararlanarak: Yaratıcı dramanın kullanılabilirliği konusunda öğrencilerin % 35'i etkili öğrenme olarak görüş belirtmiştir. Katılımcı (K17) "evet, çünkü sosyal bilgiler dersi sıkıcı bir ders ve her öğrencinin öğrenme şekli vardır. Okuyarak yazarak öğrenmeyen bir çocuğun öğrenmesinde drama etkilidir. Bende olduğu gibi." şeklinde görüş belirtmiştir. Öğrencilerin dramanın kullanılabilirliği konusunda % 30'u eğlenerek öğrenme % 25'i akılda kalıcı (K5) "evet çok, çünkü canlandırıldığında ve o anda gülünç bir şeyler olduğu için insanın aklında daha fazla şey kalıyor" şeklinde yorumlamıştır. Öğrencilerin %15'i kullanılabilir değil şekline görüş belirtmiştir. (E2) "bence evde tekrar etmek daha iyi bir öğrenme yolu, dramayla öğrenebileceğimi sanmıyorum" şeklinde görüş belirtmiştir. Katılımcıların görüşleri dikkate alındığında, yaratıcı dramanın büyük oranda öğrenmelerine olumlu yönde katkı sağladığı söylenebilir.

Tablo 1:*Yaratıcı dramanın sosyal bilgiler dersinde öğrenciler arası iletişime katkısı*

Ana Tema	Alt Temalar	f	%
İletişim	İletişimi Güçlendirir	5	25
	Katkısı Yok	5	25
	Sosyalleşme	5	25
	Kendini iyi İfade Etme	3	15
	Fikir Alışverişi	2	10

Öğrencilere sosyal bilgiler dersinde bir öğretim yöntemi olarak yaratıcı dramanın kullanımının arkadaşlarınızla olan iletişiminize katkısı var mı? sorusuna verdikleri cevaplardan yola çıkarak kullanılabilirliği konusunda öğrencilerin %25'i "iletişimi güçlendirir" olarak görüş belirtmiştir. (E3) "bence arkadaşlık ilişkilerimizi ve iletişimimizi güçlendirir. Tartışıyoruz ve birbirimizle hem zıt hem de aynı fikirde olduğumuz anlar oldu birbirimize saygı gösterdik". Öğrencilerin %25'i "katkısı yok" (K7) "hayır yok ben düşünmüyorum", öğrencilerin %25'i "sosyalleşme", (K9) "arkadaşlarımızla ortaklaşa çalışıp, sosyalleşiyoruz, bu da arkadaş edinmemize yardımcı oluyor" öğrencilerin %15'i "kendini iyi ifade etme" (E16) "normal derslerde çok fazla konuşmuyorum. Ama arkadaşlarım ve ben drama yaparken içimden geçenleri çekinmeden söyledim". Öğrencilerin %10'u "fikir alışverişi" (K1) "Vardır, mesela yapacağımız dramanın tartışmasını yaparken arkadaşlarımızın da fikrini almak ilişkilere etkili olur". Şeklinde görüş belirtmişlerdir. Dramanın her sürecinde iletişimin öğeleri sıklıkla kullanılır. Farklı bakış açısına sahip bireylerin yaratıcı drama uygulamasıyla grup etkileşiminde bulunmaları, katılımcılarda iletişimi güçlendirdiği, sosyalleşmeye katkıda bulunduğu ve katılımcılara kendini daha iyi ifade etme konusunda da katkı sağladığı görülmüştür.

Tablo 2:

Yaratıcı dramanın sosyal bilgiler dersi konularına yönelik kullanılabilirliği

Ana Tema	Alt Temalar	f	%
Konulara Yönelik Kullanılabilirlik	Tarih Konuları	14	70
	İletişim Konuları	2	10
	Ezbere Dayalı Konular	2	10
	Tüm Konular	2	10
	Coğrafya	2	10

Yaratıcı drama yönteminin sosyal bilgiler dersi konularına yönelik kullanılabilirliği üzerine, katılımcıların %70'i "tarih konuları" görüşünü belirtmiştir. (K12) "tarih konuları çünkü konuşarak ya da öğretmeni dinleyerek bir yere kadar öğreniyoruz fakat o olayı canlandırdığımız zaman daha akılda kalıcı oluyor". Katılımcıların %10'u "iletişim konuları" (E6) "ilk ünite olabilir" (iletişim ve insan ilişkileri ünitesi), katılımcıların %10'u "ezbere dayalı konular" (K17) "Ezber gerektiren konularda olabilir çünkü drama yaptığımız için daha çok aklımızda kaldı" katılımcıların %10'u "tüm konular" (E19) "bence sosyalde tüm konularda" katılımcıların %10'u "coğrafya konuları" (K5) "6. Sınıfta öğrendiğimiz dünya hakkındaki her şeyde drama yapabiliriz" şeklindeki açıklamalarıyla sosyal bilgiler dersi konularına yönelik görüş belirtmişlerdir. Katılımcılar, sosyal bilgiler dersi konularına yönelik yaratıcı dramanın yönteminin en fazla tarih konularında uygulanmasına yönelik görüş belirtmiştir. Özellikle tarih konularının öğretiminde uygulanana yöntem ve tekniklerin seçimi son derece önemlidir. Öğrencilere kendi zaman dilimlerinden önce yaşanmış olayları aktarırken, kullanılacak materyal, yöntem ve teknik seçimiyle tarihi bizzat yaşatmak, derse ve konuya yönelik algının da değişmesinde etkili olabilir.

Tablo 3:

Yaratıcı dramanın konunun öğrenimine yönelik kullanılabilirliği

Ana Tema	Alt Temalar	f	%
I. Dünya Savaşı	Olumlu Etki	8	45
	Akılda Kalıcı	8	40
	Eğlenerek Öğrenme	5	25
	Yaratıcılık	2	10
	Coğrafya	2	10

Yaratıcı drama yönteminin I. Dünya Savaşı konusunun öğrenimine yönelik kullanılabilirliği konusunda katılımcıların %45'i "olumlu etki" görüşünü belirtmiştir. (E8) "I. Dünya Savaşı'nı drama yaparak öğrenmemiz, olumlu etki yarattı. Yaptığımız etkinliklerde bir kısmını bildiğim konular pekişti ve akılda kalıcı oldu" Katılımcıların %40'ı "akılda kalıcı", (K20) "Normalde bu konuyu bilmiyordum ve bilsem de sevmezdim. Ama drama yaparak aklımda kalır sınavda kolayca yapabilirim." Katılımcıların %25'i "eğlenerek öğrenme" (E3) "Bu konuyu işleyemeyecektik. İşlediğimiz hem çok iyi oldu hem de konuyu anlayabileceğimizi düşünmezdim ama oyunlarla eğlenerek öğrendik" Katılımcıların %10'u "yaratıcılık" olarak görüş belirtmiştir. (E21) "Okuma ya da dinlemeye dayalı dersin daha yaratıcı ve hızlı hale gelmesi" şeklindeki açıklamalarıyla Bir Dünya Savaşı atölyesinde öğrencilerin kazanıma hem görüşme formlarından elde edilen açıklamalarla hem de atölyenin değerlendirme aşamasında yöneltilen sorulara anlamlı cevaplar vermeleriyle ulaştıkları anlaşmıştır. Öğrencilerin yaptıkları açıklamalarda genelde sosyal bilgiler dersinin okumaya ve dinlemeye dayalı bir ders olduğu algısı gözlemlenmiştir. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin tarih konularının öğretiminde yaratıcı drama tekniklerinden faydalanmaları öğrenciler tarafından konuların daha iyi anlaşılmasını sağlayabilir.

Tablo 4:*Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasıyla öğrencilerde oluşan duygular*

Ana Tema	Alt Temalar	f	%
Duygu	Mutluluk	8	40
	Güven	5	25
	Korku	3	15
	Endişe	3	15
	Merak	3	15
	Utanma	2	10
	Cesaret	2	10

Yaratıcı drama yönteminin kullanılmasıyla öğrencilerde oluşan duygulara yönelik katılımcıların %40'ı duygu durumunu "mutluluk" olarak açıklamıştır. (K11) "Drama yaparken hem mutlu oldum hem de eğlenceli bir şekilde konuyu öğreneceğim için merak duygusunu yaşadım". Katılımcıların %25'i "güven" duygusunu yaşadığını belirtmiştir. (K10) "Açıkcası güven hissettim hem kendime gücendim hem de gruptaki arkadaşlarıma. Aynı zamanda hata yapacağımı düşünerek heyecan ve korkuyu yaşadım. Katılımcıların %15'i "korku",%15'i "merak" duygusunu yaşadığını belirtmiştir. (E4) "I. Dünya Savaşı'nı derste işleyememiştik eğlenceli bir yerde konuyu öğrendiğim için merak duygusunu yaşadım" şeklinde açıklama getirmiştir. Katılımcıların %10'u "utanma" duygusunu yaşadığını belirtmiştir. (K6) "heyecan ve utanç çünkü sahneye çıktık". Katılımcıların %10'u "cesaret" duygusunu yaşadığını belirtmiştir. (E16) "Meraklandım ve kendim yapmaya çalıştım kendi kendimi ve grubumdakileri cesaretlendirdim. Böyle öğrenmek derstekinden daha iyi" cümleleriyle yaşadıkları duyguları açıklamışlardır. Drama öğrencilerin etkin katılımını gerektirir ve bu uygulamalarda yaşadıkları deneyimler farklı duygulara sebep olabilir. v Öğrencilerin ders sürecinde, yaratıcı drama etkinliklerine katılımı, konuya yönelik motivasyonlarını ve yaşadıkları duyguların, öğrenmeye yönelik ilgi ve isteklerini de arttırdığı söylenebilir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Öğretim sürecinin gerçekleştirilmesinde, öğretmen ve öğrencilerin izleyeceği yöntem ve tekniklerin önemi yadsınamaz. Kullanılan yöntem ve teknikler öğretmenlerin ya da öğrencilerin aktif olma durumlarına göre ikiye ayrılır. Öğrencilerin aktif olduğu yöntemlerden biri yaratıcı drama yöntemidir. Yaratıcı drama yöntemi ile olaylar ve durumlar arasındaki bağlantılar daha kolay öğrenilebilir (Çelikkaya ve Kuş, 2009; Kara ve Çam, 2007).

Bu araştırmada elde edilen bulgulardan yola çıkarak, öğrencilerin katıldıkları atölye sonucunda yaratıcı drama yöntemine ilişkin sosyal bilgiler dersinde kullanılabilirliği ve konuya yönelik kullanılabilirliği konusunda olumlu görüş bildirdikleri görülmüştür. Geçmiş eğitim öğretim süreçlerinde, yaratıcı drama geçmişi olmayan katılımcılar, yaratıcı drama kavramına net bir açıklama getirememişlerdir. Bu kavramı, doğaçlama canlandırma, oyun ve tiyatro olarak tanımlayan katılımcılar da mevcuttur. Bu yöntemin sosyal bilgiler dersinde birçok konuda kullanılabileceğini ifade etmişlerdir. Ayrıca arkadaşlarıyla olan ilişkilerini olumlu yönde etkilediğini, yaratıcı drama yöntemiyle derse daha istekli olduklarını, etkili öğrenmenin gerçekleştiğini ve eğlenerek öğrendiklerine dair görüş belirtmişlerdir. Yaratıcı drama yönteminin kullanılabilir olmadığına dair açıklama yapan katılımcılar da mevcuttur.

İncebacak, Tungaç ve Yaman (2017), yaptıkları çalışmada öğrencilerin yaratıcı dramayla öğretim uygulamalarına yönelik görüşlerini belirlemişlerdir. Katılımcılar, yaratıcı dramayı genelde oyun gibi düşünürken, uygulama sonucunda bir yöntem olduğunun farkına vardıkları ve konunun öğrenilmesinde etkili olduğunu belirtmişlerdir. Yaratıcı dramanın derste aktif öğrenme yöntemi olarak kullanılmasının etkili öğrenmeye katkı sağladığı söylenebilir. Kara ve Çam (2007), yaratıcı drama yönteminin grupla bir işi yapma, ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri, kendini

kontrol etme becerilerini kazandırmada etkili olduğunu belirtmiştir. Aykaç (2008), yaratıcı dramanın, öğrencilerin sınıfta arkadaşları ile yan yana oturmalarına ve grup olarak canlandırma yapmalarına imkân sağlaması açısından daha iyi iletişim kurdukları sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç çalışmanın bulgularını destekler niteliktedir. Yapılan çalışmalar yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin sosyal beceriler kazanmasında önemli olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrenci başarısı üzerinde anlamlı düzeyde etkisi olduğuna ve öğrencilerin birçok açıdan olumlu öğrenme süreci geçirdikleri sonucuna varan çalışmalar da mevcuttur (Nayci ve Adıgüzel, 2017).

Akoğuz (2002), iletişim becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı dramanın etkisini araştırmış, katılımcılara dinleme becerileri kazandırdığı, sözlü ve sözsüz iletişim becerilerinde yüksek düzeyde ilerleme olduğu, iletişim engellerini azalttığı ve olumlu iletişim becerileri kazandırdığı sonucuna varmıştır. Birçok araştırma sonucu, yaratıcı drama yönteminin bireylerin iletişim becerilerini geliştirdiği yönündedir. Yaratıcı drama süreçlerine katılan çocuklar, izleyici konumunda olmayıp işlenen konuyu yaşayarak ve süreçle ilgili görüşlerini aktararak aktif bir öğrenme gerçekleştirmektedir. Yaşayarak öğrenmenin daha kalıcı davranışların kazanımını sağlayacağı kabul edilmektedir (Kartal, 2009).

Uyungül (2016), yaratıcı drama yönteminin kullanılmasıyla, öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik olumlu tutum geliştirdiği, öğrenmelerinde etkili olduğu, olumlu duygular oluşturduğu sonucuna ulaşmıştır. Kartal (2009), yaptığı çalışmada öğrencilerin yaratıcı drama etkinlikleriyle, empatik öğrenme sürecinde, bilişsel, duyuşsal, sosyal ve ahlaki gelişimleri açısından olumlu yönde bulgular elde etmiştir.

Sosyal bilgiler dersinde aktif öğrenme yöntemlerinden biri olan yaratıcı drama yönteminin kullanılması, ders konularının somut bir hale gelebilmesi ve ünite kazanımlarına ulaşılmasında, öğrencilerin derse aktif katılımın sağlanmasında, öğrencilerde derse yönelik olumlu tutum geliştirilmesinde önemli bir yere sahip olduğu görölmektedir.

Öğretim sürecinin gerçekleştirilmesinde, öğretmen ve öğrencilerin izleyeceği yöntem ve tekniklerin önemi yadsınamaz. Kullanılan yöntem ve teknikler öğretmenlerin ya da öğrencilerin aktif olma durumlarına göre ikiye ayrılır. Öğrencilerin aktif olduğu yöntemlerden biri yaratıcı drama yöntemidir. Yaratıcı drama yöntemi ile olaylar ve durumlar arasındaki bağlantılar daha kolay öğrenilebilir (Çelikkaya ve Kuş, 2009; Kara ve Çam, 2007).

Bu araştırmada elde edilen bulgulardan yola çıkarak, öğrencilerin katıldıkları atölye sonucunda yaratıcı drama yöntemine ilişkin sosyal bilgiler dersinde kullanılabilirliği ve konuya yönelik kullanılabilirliği konusunda olumlu görüş bildirdikleri görölmüştür. Geçmiş eğitim öğretim süreçlerinde, yaratıcı drama geçmişi olmayan katılımcılar, yaratıcı drama kavramına net bir açıklama getirememişlerdir. Bu kavramı, doğaçlama canlandırma, oyun ve tiyatro olarak tanımlayan katılımcılar da mevcuttur. Bu yöntemin sosyal bilgiler dersinde birçok konuda kullanılabileceğini ifade etmişlerdir. Ayrıca arkadaşlarıyla olan ilişkilerini olumlu yönde etkilediğini, yaratıcı drama yöntemiyle derse daha istekli olduklarını, etkili öğrenmenin gerçekleştiğini ve eğlenerek öğrendiklerine dair görüş belirtmişlerdir. Yaratıcı drama yönteminin kullanılabilir olmadığına dair açıklama yapan katılımcılar da mevcuttur.

İncebacak, Tungaç ve Yaman (2017), yaptıkları çalışmada öğrencilerin yaratıcı dramayla öğretim uygulamalarına yönelik görüşlerini belirlemişlerdir. Katılımcılar, yaratıcı dramayı genelde oyun gibi düşünürken, uygulama sonucunda bir yöntem olduğunun farkına vardıkları ve konunun öğrenilmesinde etkili olduğunu belirtmişlerdir. Yaratıcı dramanın derste aktif öğrenme yöntemi olarak kullanılmasının etkili öğrenmeye katkı sağladığı söylenebilir. Kara ve Çam (2007), yaratıcı drama yönteminin grupla bir işi yapma, ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri, kendini kontrol etme becerilerini kazandırmada etkili olduğunu belirtmiştir. Aykaç (2008), yaratıcı dramanın, öğrencilerin sınıfta arkadaşları ile yan yana oturmalarına ve grup olarak canlandırma yapmalarına imkân sağlaması açısından daha iyi iletişim kurdukları sonucuna ulaşmıştır. Bu

sonuç çalışmanın bulgularını destekler niteliktedir. Yapılan çalışmalar yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin sosyal beceriler kazanmasında önemli olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda yaratıcı drama yönteminin kullanılmasının öğrenci başarısı üzerinde anlamlı düzeyde etkisi olduğuna ve öğrencilerin birçok açıdan olumlu öğrenme süreci geçirdikleri sonucuna varan çalışmalar da mevcuttur (Nayci ve Adıgüzel, 2017).

Akoğuz (2002), iletişim becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı dramının etkisini araştırmış, katılımcılara dinleme becerileri kazandırdığı, sözlü ve sözsüz iletişim becerilerinde yüksek düzeyde ilerleme olduğu, iletişim engellerini azalttığı ve olumlu iletişim becerileri kazandırdığı sonucuna varmıştır. Birçok araştırma sonucu, yaratıcı drama yönteminin bireylerin iletişim becerilerini geliştirdiği yönündedir.

Uyungül (2016), yaratıcı drama yönteminin kullanılmasıyla, öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik olumlu tutum geliştirdiği, öğrenmelerinde etkili olduğu, olumlu duygular oluşturduğu sonucuna ulaşmıştır. Kartal (2009), yaptığı çalışmada öğrencilerin yaratıcı drama etkinlikleriyle, empatik öğrenme sürecinde, bilişsel, duyuşsal, sosyal ve ahlaki gelişimleri açısından olumlu yönde bulgular elde etmiştir.

Sosyal bilgiler dersinde aktif öğrenme yöntemlerinden biri olan yaratıcı drama yönteminin kullanılması, ders konularının somut bir hale gelebilmesi ve ünite kazanımlarına ulaşılmasında, öğrencilerin derse aktif katılımının sağlanmasında, öğrencilerde derse yönelik olumlu tutum geliştirilmesinde önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir.

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda, yaratıcı dramının sosyal bilgiler dersi konularının öğretiminde kullanılabilir olduğu ve öğrencilerin dersin her sürecine aktif bir şekilde katılımını sağlayan bir yöntem olduğu söylenebilir. Atölyenin konusu olan I. Dünya Savaşı'nı neden ve sonuçlarıyla, savaşın taraflarının yarattığı etkiler de uygulamanın her aşamasında dikkat çekecek boyutta ele alınmıştır. Atölyede, öğrencilere olayları canlandırma fırsatı verilmesi, I. Dünya Savaşı konusunu aktif bir şekilde öğrenmelerini sağlamıştır. Öğrencilerin ders kitaplarından ya da düz anlatımla öğrendikleri bilgileri, atölyedeki etkinliklerle, değerlendirme fırsatı bulmuşlardır.

Yaratıcı drama atölyesinin değerlendirme aşamasında yapılan görüşmede, öğrenciler konuyu sınıf ortamından farklı bir mekânda öğrenmiş olmalarının da olumlu etkisi olduğunu belirtmişlerdir. Sonuç olarak sosyal bilgiler dersinde tarih konularının öğretiminde geçmişte yaşanmış olayları bir plan doğrultusunda soyut kavramlar olmaktan çıkararak, canlandırma, rol oynama, doğaçlama gibi tekniklerle öğrenciyi yaşanan durumlara dahil etmek derse olan tutumu olumlu yönde etkileyebilir. Bu bağlamda, sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğrencilere tarih konularının temellerini aktarırken, onları olayların içine dahil etmeleri, aktif olacakları ortamlar yaratmaları önemlidir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, Ö. (2014). *Eğitimde yaratıcı drama*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Akhan, N. ve Demirezen, S. (2015). *Araştırma inceleme yoluyla öğrenme/öğretme stratejileri*. C. Dönmez ve K. Yazıcı (Ed.). *Sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Akoğuz, M. (2002). *İletişim becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı dramının etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Aykaç, M. (2008). *Sosyal bilgiler dersinde yaratıcı dramının yöntem olarak kullanılmasının öğrenci başarısına etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Aykaç, M. ve Adıgüzel, Ö. (2011). Sosyal bilgiler dersinde yaratıcı dramının yöntem olarak kullanılmasının öğrenci başarısına etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1), 297-314.
- Bilgin, N. (2014). *Sosyal bilimlerde içerik analizi*. Ankara: Siyasal Yayın.

- Çelik Bayramoğlu, A. ve Başbuğ, S. (2018). T.C. İnkılâp tarihi ve Atatürkçülük dersinin yaratıcı drama yöntemi ile işlenmesine ilişkin öğrenci görüşleri. *Yaratıcı Drama Dergisi*,13(1), 5-68.
- Çelikkaya, T. ve Kuş, Z. (2009). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin kullandıkları yöntem ve teknikler. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XXII (2), 741-758.
- Güneysu, S. ve Tekmen, B. (2009). Dramanın duygusal zeka gelişimine etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 4(7), 35-50.
- İncebacak, B., Tungaç, A. ve Yaman, S. (2017). Yaratıcı drama ile öğretim uygulamasına yönelik öğrenci görüşleri. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*,6(1), 214-248.
- Kara,Y. ve Çam. F. (2007). Yaratıcı drama yönteminin bazı sosyal becerilerin kazandırılmasına etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 145-155.
- Kartal, T. (2009). *İlköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler dersi ilk çağ tarihi konularının öğretiminde drama yönteminin öğrenci başarısına etkisi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Küçükahmet, L. (2014). *Öğretim ilke ve yöntemleri.* Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2005). *İlköğretim sosyal bilgiler dersi (6-7. sınıflar) öğretim programı.* Ankara: Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis an expanded sourcebook.* London: Sage Publication.
- Nayci, Ö. ve Adigüzel, Ö. (2017). Sosyal bilgiler dersinde yaratıcı drama'nın bir yöntem olarak kullanılmasının öğrenci başarısına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 42 (192), 349-365.
- Oktay, A. ve Unutkan Polat, Ö. (2007). *İlköğretim çağına genel bir bakış.* İstanbul: Morpa Yayıncılık.
- Oruç, Ş. Ve Çağır, S. (2018). 5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde drama yöntemini kullanımının incelenmesi. *International Journal of Social Science Research*, 7 (1), 154-174.
- Öztürk, A. (2001). Eğitim-öğretimde yeni bir yaklaşım: yaratıcı drama. *Kurgu Dergisi*, 18(18), 251-259.
- Öztürk, C. (2009). *Sosyal bilgiler öğretimi: demokratik vatandaşlık eğitimi.* Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Smith, L. & Herringy, D. (1993). Using drama in the classroom. *Reading Horizons*, 33(5), 418-426.
- Tam, P.C. (2016). Children's creative understanding of drama education: Abakhtinian perspective. *Thinking Skills and Creativity*, 20, 29-39.
- Uyungül, Ö. (2016). *Yaratıcı drama yöntemini öğrencilerin öğrenme stillerine göre sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarına, akademik başarılarına ve kalıcılığına etkisi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Üstündağ, T. (2001). *Yaratıcı drama öğretmeninin günlüğü.* İstanbul: Pegem Yayıncılık.
- Üstündağ, T. (2002). *Yaratıcılığa yolculuk.* Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Yaşar, Ş.,ve Gültekin M. (2006). *Anlamlı öğrenme için etkili öğretim stratejileri.* C. Öztürk (Ed.). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi.* (111-146). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri.* Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zaghloul, H. S. (2018). Using creative educational drama to enhance self-development skills for the students at university level. *International Journal of Advanced Computer Science and Applications*,9 (4), 71-77.

Student Opinions Regarding the Use of Creative Drama as a Method in the Lesson Social Studies: A World War Workshop*

Assist. Prof. Çiğdem KOZANER YENİGÜL
European University of Lefke-TRNC
ckozaner@eul.edu.tr

Abstract

In this study, it was aimed to determine 7th Grade students' opinions regarding the use of Creative Drama as a method in social studies class. In this study, qualitative method was used. The study group consists of 27 students studying at 7th class in a private institution affiliated to the Ministry of Education in the province of Çankaya, Ankara. Through the aims of the study, the structured interview form developed by the researcher and the data obtained from the written materials prepared by the students at the workshop were obtained by using frequency analysis from types of content analysis. The data were collected during the spring semester of 2015-2016 academic year. As a result of the research, it was concluded that creative drama method can be used in the social studies class, especially it can be used for teaching of history subjects, positively affects relations with friends and contributes to socialization. Besides, it was observed that they have not been able to define the concept of drama.

Keywords: Social studies, teaching method, creative drama, student opinion

**E-International Journal
of Educational Research,
Vol: 10, No: 3, 2019, pp.1-14**

DOI: 10.19160/ijer.600816

*Received: 19.08.2019
Accepted: 08.10.2019*

Suggested Citation:

Yeniğül Kozaner, Ç. (2019). Student Opinions Regarding the Use of Creative Drama as a Method in the Lesson Social Studies: A World War Workshop, *E-International Journal of Educational Research*, Vol: 10, No: 3, 2019, pp. 1-14, DOI: 10.19160/ijer.600816

* A part of this study was presented as an oral paper at the 4th International Symposium on History Education held between 1-3 September 2016.

EXTENDED ABSTRACT

Problem: *In this study, it is aimed to determine the views on the use of creative drama as a method in the 7th grade students' social sciences lessons. Through this aim; what are the participant's views related to creative drama? What are the students' views on the availability of the creative drama for teaching social sciences? What are the views on the availability of the creative drama method for Social Studies lessons? What is the impact of creative drama method on their relationship with friends? What are the emotions of students after the use of creative drama in the 'First World War' topic? The answers were searched for these kinds of questions. Qualitative research method was used in this study. In the assessment of the workshop process, the data obtained from the students' activity papers and structured interview forms were gained using frequency analysis from the types of content analysis.*

Method: *In the study, the creative drama workshops that were developed for the achievement -the students can be able to relate the causes and consequences of the First World War to the political and economic structure of the Ottoman State and European countries at the beginning of the 20th century were prepared, implemented and evaluated. Since some participants did not have a creative drama experience, a preliminary workshop was held. In the process of preparing a world war workshop, the opinions of an expert, creative drama leader, have been taken into consideration. Accordingly, a 3-hour workshop including the stages of preparation / warm-up, animation and evaluation, the reasons for World War I, 1-hour workshop expressing the state of the Ottoman Empire and European countries, and 1-hour workshop for the evaluation of the results of World War I for 2 hours were designed. In the implementation phase, techniques such as double and triple group improvisations /animation, role playing, meeting technique, leader role entry, photo frame creation were used. At the last stage, the participants' information notes written during the assessment phase and the data obtained from the structured interview form were evaluated in themes by content analysis. The study group consisted of 21 students, 11 girls and 10 boys, aged 12-13 years, who were studying at the 7th class in a private secondary school in the province of Çankaya, Ankara. Participation in the workshop was based on voluntariness, 6 students were not included in the workshop. Participants have never been trained in creative drama. In the study, in the structured interview form prepared regarding the objectives of the research for the purpose of collecting the qualitative data, the validity was revised and six questionnaires were determined by three experts by searching the relevant field literature. The main themes and theme groups were taken as basis while the data obtained from the structured interview forms were formed as tables. In order to support the themes, the students' personal statements were also included. The data related to workshops and achievements were coded and these codes have been supported with the help of direct quotes to provide internal validity in the study. The unity of the findings was continuously checked by the investigator. In order to provide external validity, the research process, that is data collection, application and analysis phase, has been tried to be explained in detail. For reliability study; a checklist where main themes, themes, and student expressions were included was formed. The codes determined by the investigator were revised by two experts in the field. The reliability study were calculated using the formula, Reliability = Opinion Agreement / (opinion agreement + opinion divergence) (Miles and Huberman, 1994). As a result of the work done, reliability was found to be 91%. In the findings section, students' opinions were directly quoted. Abbreviations such as male students (E1), female students (K2), etc. were used.*

Findings: *When the findings from the responses of the students to the use of creative drama method in accordance with the research purpose are interpreted; defines the drama concept as improvisation, play, animation and theater. Most of them cannot explain the concept of drama. The participants' not having creative drama backgrounds is influential in terms of inability to explain the drama concept. In the social studies course, in terms of the contribution of the creative*

drama method to the learning process; they state that it does not foster effective learning; learning in a fun way, permanent learning and it is not available in the class. Considering the views of participants, it can be said that creative drama contributes substantially to their learning process in a positive way. Students participating in creative drama processes are active learners by experiencing the content and conveying views about the process. About the contribution of the use of creative drama, as a teaching method in social studies class, to the communication with friends; there is a variety of views such as creative drama has contributed to their socialization, benefited from expressing themselves well, exchanged ideas or did not contribute. Participants about the availability of creative drama method for social studies lessons; express that creative drama can be used for teaching history subjects, communication subjects, subjects based on memorization, geography subjects, and for all subjects. Participants states that creative drama had positive impact; fostered permanent learning, learning in a fun way, and increased creativity in respect of the usability of the creative drama as a method to learn the World War I topic. Participants say that they felt happiness, trust, fear, anxiety, curiosity, embarrassment, and courage through the use of the creative drama method. It can be said that their involvement in creative drama activities not only increased their motivation towards the subject and but also the feelings they are experiencing increased their interests and desires for learning. As a result of the findings of this research, it can be observed that the students reported positive opinions about the usability of the creative drama in the social sciences courses and the usability towards the subject as a result of the workshop they attended. It can be said that the use of creative drama as an active learning method contributes to efficient learning. It is also seen that the creative drama method has an important place in making the course subject concrete, gaining the units achievements and developing of positive attitudes towards the lesson. In accordance with the results of the research, it can be stated that creative drama can be used in the teaching of social studies course topics and it is a method that provide students to actively participate in each process. In future studies, a workshop can be devoted to the acquisition of a different social knowledge. The influence of the creative drama method can be examined with a larger study group. Through the findings of the study the impact of creative drama on the academic success of the students can be evaluated.